

Іван Мищак,
старш. наук. співроб. відділу формування інформаційних ресурсів
Фонду Президентів України,
д-р істор. наук, проф.

ВІЙНА РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ: АНАЛІЗ ІНТЕРНЕТ-МЕДІА

(аналітичний огляд закордонної преси про події в Україні
за 1–31 грудня 2025 року)

Опубліковано: Мищак І. М. Війна росії проти України: аналіз інтернет-медіа (аналітичний огляд закордонної преси про події в Україні за 1–31 грудня 2025 року) // Україна у відгуках зарубіжної преси. 2025. Вип. 12 (202). С. 6–24.

В огляді публікацій інтернет-медіа за грудень 2025 року було проаналізовано медіаресурси 18 країн світу. Найбільшу активність у висвітленні української тематики проявили інтернет-видання Угорщини (15,77 %), Великої Британії (13,46 %), США (12,31 %), Іспанії (11,92 %), Франції (10,38 %), Канади (9,23 %), Німеччини (8,46 %), Японії (5,77 %), Латвії (5,00 %), Естонії (4,23 %), Литви (3,46 %) (див. діаграму 1).

Найбільшу кількість публікацій на українську тематику серед закордонних інтернет-медіа опублікували: угорська газета «Nepszava» (11,54 %), британська «The Guardian» (8,85 %), американська «New York Post» (7,69 %), іспанська «La Razón» (7,31 %), французька «Le Parisien» (6,92 %), німецький журнал «Focus» (5,38 %), канадська газета «The Toronto Sun» (5,00 %), американська «The Washington Post», британська «The Independent» та іспанська «El Mundo» (по 4,62 %) (див. діаграми 2, 3).

Угорські видання «Portfolio» та «Nepszava» присвятили низку статей аналізу оновленої Стратегії національної безпеки США, вихід якої пов'язують певною мірою з російсько-українською війною. Угорський економіст Е. Тертак у статті для «Portfolio» стверджує, що Стратегія національної безпеки США зміщує фокус з ідеологічного протистояння на прагматичні економічні інтереси. Автор зазначає, що президент США Д. Трамп пропонує план, який передбачає припинення прямої військової підтримки України за рахунок американських платників податків і перекладання відповідальності за безпеку Європи на країни НАТО, вимагаючи від них збільшення оборонних видатків до 5 % ВВП. Натомість журналіст «Portfolio» А. Сабо звертає увагу на тезу стратегії, згідно з якою через війну російсько-європейські відносини ослабли і для їх врегулювання знадобиться значна американська участь, а американська сторона, нібито, бачить себе лише посередником, а не безпосереднім учасником.

Угорські оглядачі та експерти аналізують дії української влади, перспективи припинення війни в Україні та умови проведення виборів. Журналісти газети «Népszava» Т. Ронай і М. Гал характеризують кращих політиків 2005 року, серед яких – Президент України В. Зеленський. Автори зазначають, що хоча на вуличних плакатах в Угорщині його зображено у вигляді «диявола з копитами», В. Зеленський залишається позитивною фігурою у більшості країн світу. На їхнє переконання, імідж В. Зеленського фактично

покращився завдяки примхливості Д. Трампа – його постійному прагненню відкрито принижувати Президента України, яка зазнає нападу і воює з метою самооборони. Будучи світовим лідером номер один, Д. Трамп, за словами авторів допису, одночасно допомагає найнебезпечнішому диктатору у світі. Оглядач «Portfolio» М. Шашварі аналізує нещодавній мирний план, який передбачає можливість вступу України до ЄС на початку 2027 року. Автор вважає, що такий сценарій, попри спротив російської влади та скептицизм прем'єр-міністра Угорщини В. Орбана, має більше шансів на реалізацію, ніж членство в НАТО. На шпальтах «Népszava» М. Габор пише, що можливість російсько-української мирної угоди може призвести до двох великих виборів в Україні. Автор нагадує, що термін повноважень Президента В. Зеленського і парламенту закінчився, а у виборах може взяти участь екскомандувач ЗСУ В. Залужний. Він пише про інформацію в українській пресі, згідно з якою посол у Лондоні може бути кандидатом у президенти, але раніше це було розвінчано як фейкові новини, поширені адміністрацією президента. Однак, на думку соціологів, до шансів військового політика варто поставитися серйозно. М. Габор зазначає, що посол у Лондоні вже активно працює на батьківщині, зокрема нещодавно він виступав на форумі в Україні про майбутню роль ветеранів війни. У статті для «Népszava» експерт із російських питань А. Рач стверджує, що повідомлення країни-агресора про нібито масовану атаку 91 українського дрона на резиденцію російського диктатора на Валдаї є цілковитою вигадкою, не підтвердженою жодними об'єктивними доказами. Фахівець наголошує, що відсутність візуальних матеріалів та свідчень місцевих жителів вказує на інформаційну маніпуляцію, яку кремлівська влада використовує як формальний привід для затягування або зриву переговорів про припинення вогню.

Угорські журналісти багато уваги приділяють використанню новітніх технологій на полі бою в російсько-українській війні. Оглядач «Népszava» Д. Харшаньї пише, що вторгнення країни-агресора в Україну докорінно змінило ведення війни, надавши вирішальну роль безпілотникам та штучному інтелекту, а світовий військово-промисловий комплекс уважно стежить за Україною для виявлення вразливостей озброєнь та визначення подальших напрямів розвитку. Автор зазначає, що поки російський диктатор зіткнувся з затяжною війною на виснаження, Україна, попри початкове створення «зоопарку несумісних систем» через децентралізовані закупівлі, впроваджує інновації, розробляючи нові засоби протидії, зокрема дрони-перехоплювачі «Sting», здатні знищувати російські ударні безпілотники. Журналіст «Portfolio» Б. Вара зазначає, що війна, розв'язана країною-агресором проти України, продемонструвала ефективність асиметричної тактики, коли українські сили за допомогою морських дронів та ракет нівелювали чисельну перевагу флоту окупантів. Оглядач «Népszava» А. Кіш присвятив матеріал угорському підприємцю із Закарпаття по лінії батька Р. Бровді, який разом із талановитими молодими українськими військовими створив підрозділ безпілотників «Птахи Мадяра». Зазначається, що початкова розробка в гаражі поступово перетворилася на науково-виробничий завод, а нині українці планують відкрити нову сторінку у війні безпілотників, завдавши одночасних скоординованих ударів із 50–100 безпілотників. Підкреслено, що такою операцією

може керувати досвідчений пілот безпілотною з підтримкою супутника, радара або літака або без нього.

Видання Великої Британії «The Independent» та «The Guardian» обговорюють мирні ініціативи та підтримку України. «The Independent» інформує читачів про зустріч у Лондоні прем'єра К. Стармера з Президентом України В. Зеленським, президентом Франції Е. Макроном і федеральним канцлером Німеччини Ф. Мерцом. Лідери держав обговорили дипломатичну роботу з американською стороною та подальшу оборонну підтримку України. К. Стейсі, редактор політичного відділу «The Guardian», інформує, що прем'єр-міністр Великої Британії К. Стармер, виступаючи перед переговорами з європейськими лідерами в Берліні, сказав, що він проти будь-якої угоди, яка не містить достатніх військових гарантій для України, оскільки на Україну зростає тиск з боку США, щоб підписати план, який підтримує Д. Трамп. Почесний професор міжнародних відносин Міського коледжу Нью-Йорка та старший науковий співробітник Інституту досліджень війни та миру імені Зальцмана при Колумбійському університеті Р. Менон у статті для «The Guardian» пише, що враховуючи припинення Д. Трампом усієї прямої військової допомоги Україні в березні 2025 року, лише допомоги Європи може виявитися недостатньо для забезпечення українцям миру, який вони вважають справедливим. З іншого боку, зауважує автор, ця війна сповнена несподіванок, головна з яких полягає в тому, що українська армія залишається непереможеною. Журналіст «The Independent» Т. Емброуз коментує інтерв'ю європейського комісара з питань юстиції та демократії М. Макграта, який зазначив, що прагнення президента США Д. Трампа забезпечити мир в Україні не повинно дозволити кремлівському очільнику уникнути відповідальності за воєнні злочини, скоєні російськими військами, фактично встановивши нову червону лінію для угоди. Як зазначає журналіст, коментарі М. Макграта відображають поширену в європейських столицях стурбованість тим, що початковий американський план угоди передбачав обіцянку повної амністії за дії, вчинені під час війни, а також плани реінтеграції країни-окупанта у світову економіку. Оглядач «The Guardian» М. Кеттл аналізує результати переговорів між спецпосланцем президента США С. Віткоффом та російським диктатором щодо закінчення війни в Україні. Він оцінює результати переговорів як невдалі. Зі свого боку, кореспондент «The Guardian» Е. Рот, підсумовуючи дводенні переговори у Берліні між делегаціями України та США, відзначає позитивні результати щодо гарантій безпеки, проте стверджує, що найскладніші питання залишаються невирішеними. Натомість кореспондент «The Independent» С. Кайлі називає С. Віткоффа «небезпечним посередником» Д. Трампа, аналізуючи перемовини в російській столиці. Він зазначає, що в Європі немає політика, готового вголос сказати очевидне: «Трамп – не посередник, бо він на боці Росії». С. Кайлі називає С. Віткоффа «Стівом Безглуздий», посиляючись на європейських розвідників, і висловлює думку, що Д. Трамп і С. Віткофф тісно пов'язані спільною бізнес-імперією, тому прагнуть особистої вигоди.

Британські медіа коментують готовність України продовжувати опір російській агресії. За словами кореспондента «The Guardian» Ш. Вокера, російська влада наполягає на тому, що українські безпілоти намагалися

завдати удару по резиденції путіна на березі озера Валдай. Натомість Україна категорично відкинула це твердження, а Президент України В. Зеленський назвав його «ще однією брехнею з боку рф» та звинуватив російську сторону в провокації, щоб зірвати дипломатичний імпульс. Автор задається питанням: «чи можна довіряти Москві?» і відповідає одним словом – ні. Він вважає, що російське міністерство оборони часто робить неправдиві заяви про війну в Україні. Журналістки «The Independent» Н. Сінгх і М. Батт інформують, що 25 грудня підрозділи Повітряних Сил ЗСУ завдали удару британськими крилатими ракетами повітряного базування «Storm Shadow» по Новошахтинському заводу нафтопродуктів у Ростовській області. Наголошується, що Новошахтинський завод – один із найбільших постачальників нафтопродуктів на півдні країни-агресора.

Британські журналісти розповідають про відображення російсько-української війни в кінематографі. Журналіст і культурний критик газети «The Guardian» А. Гортон взяв інтерв'ю в українського документаліста М. Чернова, стрічка якого «2000 метрів до Андріївки», за версією «The Guardian», опинилася на другій сходинці у переліку п'ятдесяти найкращих фільмів 2025 року у Великій Британії. Видання нагадує, що фільм отримав нагороду за найкращу режисуру на фестивалі «Санденс» у січні 2025 року. Стрічка також перемогла на фестивалі CPH:DOX у Копенгагені та висунута від України на «Оскар» 2026 року. Своєю чергою кореспондентка «The Guardian» Д. Ранкін розповідає про документальний фільм британської режисерки українського походження С. Маккарті «Після дощу: викрадені Путіним діти повертаються додому». Це історії двох дівчаток та їхніх родин, які пройшли пекло викрадення дітей і повернення їх із насильної депортації. Через їхні історії С. Маккарті показує масштаби трагедії, що торкнулася родин близько 20 тисяч насильно депортованих дітей.

Американські оглядачі «The Washington Post» і «New York Post» та експерти обговорюють можливості мирного завершення війни в Україні та роль США у цьому процесі. Кореспонденти «The Washington Post» С. О'Грейді, І. Арнсдорф та С. Вестфолл коментують переговори в Мар-а-Лаго між президентом США Д. Трампом і Президентом України В. Зеленським. Зазначається, що в ході переговорів були вжиті заходи для узгодження пропозиції щодо припинення російського вторгнення, але залишаються складні питання, і незрозуміло, чи погодиться російська сторона на їхні рекомендації. Журналіст «New York Post» Р. Кінг коментує інтерв'ю Президента України В. Зеленського журналісту Б. Баєру з телеканалу «Fox News». В. Зеленський сказав, що без США Україна не зможе перемогти у війні проти російського агресора. За його словами, навіть за нинішнього рівня допомоги захист повітря залишається надзвичайно складним. Журналіст вказує на те, що хоча президент Д. Трамп рішуче виступав проти двопартійних пакетів військової допомоги Україні, схвалених його попередником, його адміністрація продала Україні критично важливу зброю. Він додав, що, крім того, США надали Україні найважливішу розвідувальну підтримку та запровадили жорсткі санкції проти країни-агресора. Репортерка газети «New York Post» К. Дорнбос інформує, що американські офіційні особи здебільшого уникають конкретних деталей того, що станеться, якщо російська

сторона не піде на поступки американському плану, натомість зосередившись на просуванні мирного процесу. Директор Євразійського центру Атлантичної ради та колишній посол США в Україні Д. Гербст вважає, що поки посланці США підштовхують Україну до прийняття навіть раніше відхилених російських умов, а США та їхні європейські союзники сперечаються щодо умов планів припинення війни, російська влада спостерігає, не маючи жодного стимулу йти на поступки для досягнення міцного миру. Натомість керівниця брюссельського бюро «The Washington Post» Е. Френсіс наводить слова європейських чиновників, які заявляють, що на переговорах щодо України команда Д. Трампа позиціонувала США як незалежного арбітра, а не як провідного представника НАТО. Так, старша віцепрезидентка вашингтонського аналітичного центру GMF К. Мейджор зазначила, що суть плану була такою: США більше не союзники, вони посередники, і європейці сприйняли це як катастрофу. У контексті ролі США в підтримці України редактор газети «New York Post» С. Чемберлен знайомить читачів з восьмим щорічним опитуванням Інституту Рональда Рейгана щодо питань національної оборони, яке показало збільшення підтримки України у війні з російською стороною серед американців. Згідно з цими даними, майже дві третини американців хочуть, щоб США продовжували постачати зброю в Україну – навіть незважаючи на те, що адміністрація Д. Трампа знову намагається домовитися про припинення війни.

Американські журналісти й експерти розмірковують над положеннями Стратегії національної безпеки США та її можливого впливу на геополітичні процеси. У статті для «The Washington Post» І. Тарур називає Стратегію національної безпеки США «справжньою бомбою для Брюсселя». Автор статті зазначає, що замість того, щоб зосередитися на геополітичних викликах з боку країни-агресора та Китаю (як це робила Стратегія національної безпеки Д. Трампа на першому терміні), вона націлилася на саму Європу, застерігаючи від «цивілізаційного стирання» континенту через неконтрольовану міграцію та бездіяльність ліберального істеблішменту. За словами журналіста, у документі висміюються «нереалістичні очікування» європейських чиновників, які підтримують Україну в її боротьбі за виживання та «нестабільні уряди меншин», які вони представляють.

Аналіз співвідношення сфер огляду української проблематики у закордонних інтернет-виданнях упродовж грудня 2025 року засвідчив, що оглядачами більш активно оцінювалися роль і місце нашої держави у світовій політиці (77 %). Російському вторгненню в Україну в оглядах закордонних медіа приділено значно менше уваги (23 %) (див. діаграми 4, 5).

Російське вторгнення в Україну в закордонних інтернет-медіа за структурою висвітлених питань виглядає так: воєнний потенціал України – 15 %; оперативна робота ГУР, СБУ та спецпідрозділів Сил оборони України; діяльність української влади – по 13 %; соціально-культурне життя українського суспільства; реакція вітчизняних впливових діячів та організацій – по 12 %; портрети українського спротиву – 10 % (див. діаграму 6).

Російське вторгнення в Україну найчастіше висвітлювалося: іспанськими виданнями «La Razón» (20 %) та «El Mundo» (15 %), угорською газетою

«Népszava» (11,67 %), французькою «Le Parisien» та японською «The Japan Times» (по 10 %), американськими «New York Post» і «The Washington Post» та британською «The Guardian» (по 5 %), канадською «Le Journal de Montréal» і французьким тижневиком «Le Journal du Dimanche» (по 3,33 %) (див. діаграму 7).

Упродовж грудня 2025 року обговорення воєнного потенціалу України стало головною інформаційною подією закордонних інтернет-медіа. Журналістка американської газети «New York Post» Г. Фахмі пише, що оскільки війна в Україні наближається до четвертого року, все більше українських жінок приєднується до військових дій завдяки сучасним методам ведення війни. За даними Міністерства оборони України, у 2025 році у ЗСУ служить понад 70000 жінок, що на 20 % більше, ніж у 2022 році. Як зазначає репортерка видання, завдяки сучасним методам ведення війни та технологіям, що відкривають можливості для традиційно чоловічих посад в армії, за останні кілька місяців армія адаптувала свою кампанію з набору кадрів серед жінок. За словами військових чиновників, пілоти безпілотників стали однією із найпопулярніших бойових ролей серед жінок. Кореспондент іспанського видання «El Mundo» Х. Еспіноза повідомляє, що Україна відкриває свої перші школи для підготовки тисяч пілотів наземних платформ, які незабаром будуть будуватися десятками тисяч. Майбутніх операторів дронів навчають основам керування БПЛА для розвідки та коригування вогню, аерофотозйомці, тактичній медицині, орієнтуванню на місцевості та базовій інженерії дронів, готуючи фахівців до роботи в умовах сучасних викликів.

Закордонні оглядачі часто інформують своїх читачів про нові зразки українського озброєння. Так, у статті журналіста французької газети «Le Parisien» В. Кузена йдеться про новий український ударний безпілотний літальний апарат «Cooper», представлений компанією «Polifly» на виставці «Bravel Components» у Києві. Зазначається, що дрон «Cooper» виготовлений з поліуретану, що дозволило знизити його вагу та, на відміну від традиційних композитних методів, дає можливість виробляти до 700 корпусів на місяць, задовольняючи ключові вимоги сучасного фронту – низьку вартість і швидке масове виробництво. Автор повідомляє, що український БПЛА має розмах крила 2 м, боеголовку вагою 5,5 кг та дальність польоту понад 90 км, хоча радіус дії наземної станції керування становить 35 км. В іншій публікації «Le Parisien» М. Поль пише про розробку в Україні унікального наземного дрона «Sirko-S1», який оснащений комплексом розмінування «TROPIYA». Цей дрон здатен дистанційно знешкоджувати мінні поля, що значно підвищує безпеку саперних операцій. Використання такого комплексу дозволяє уникнути ризику для життя військових, адже знешкодження відбувається без фізичної присутності людини на мінному полі. Тему наземних дронів продовжує репортер іспанської газети «La Razón» А. Біуррун, який розповідає, як 1-й окремих медичний батальйон ЗСУ провів надскладну операцію під кодовою назвою «ГВЕР» із порятунку тяжко пораненого бійця з окупованого населеного пункту. Операція за допомогою наземного роботизованого комплексу (НРК) тривала майже шість годин. Прямуючи до пораненого, НРК був уражений протипіхотною міною, однак продовжив рух на пошкодженому колесі. Вже під час безпосередньої

евакуації військового в НРК влучив скид з російського дрона. Поранений не постраждав завдяки броньованій капсулі.

Оперативна робота ГУР, СБУ та спецпідрозділів Сил оборони України продовжує залишатися у центрі уваги іноземних медіа. Журналіст французької газети «Le Parisien» П. Максим повідомляє, що Служба безпеки України спільно з Військово-морськими силами Збройних Сил України вперше в історії успішно атакували підводний човен країни-окупанта за допомогою автономного апарата, що стало відчутним ударом для росії. Автор зазначає, що внаслідок операції в порту Новоросійська критичних пошкоджень зазнало судно проекту 636.3 «Варшавянка», яке кремлівська влада використовувала для запусків крилатих ракет по території України. П. Максим наголошує на значній фінансовій вартості втраченого військового об'єкта та зауважує, що через міжнародні санкції витрати російської сторони на будівництво аналогічного корабля суттєво зростають. Журналіст іспанської «La Razón» уточнює, що цей підводний човен був здатний нести щонайменше чотири крилаті ракети «Калибр», які часто використовуються для атак на територію України. Експерт із безпеки, воєнний блогер Р. Сакс на шпальтах естонської газети «Postimees» зазначає, що згідно з повідомленням Сил спеціальних операцій України українські спецпризначенці успішно атакували два російські вантажні судна в північній частині Каспійського моря, які перевозили зброю з Ірану до країни-агресора. Французький журналіст Р. ле Сомм'є у статті для «Le Journal du Dimanche» пише, що українські спецслужби активізують атаки на російський «флот-привид» – мережу нафтових танкерів, які таємно діють, щоб обійти санкції. За його словами, ці приховані удари дратують країну-агресора, турбують Вашингтон і перевизначають межі війни, яка тепер стала безликою. В іспанській газеті «La Razón» подано інформацію про те, що СБУ атакувала російський нафтовий танкер «тіньового флоту» в Чорному морі за допомогою військових дронів «Sea Baby», завдавши серйозної шкоди судну, яке йшло у виключній економічній зоні України. Танкер, ідентифікований як «Дашан» під прапором Коморських Островів, рухався на високій швидкості до російського портового терміналу Новоросійська з вимкненою системою автоматичної ідентифікації, коли в нього влучили, що завдало критичних пошкоджень після вибухів, які розірвали кормову частину. Як зауважує автор статті, СБУ оцінила вартість «Дашана» приблизно в 30 млн дол. і заявила, що зазвичай судно перевозить нафтопродукти на суму приблизно 60 млн дол. за один рейс.

Діяльність української влади також привертає значну увагу іноземних медіа. Угорське видання «Népszava», посилаючись на інтерв'ю «Politico», яке дав виданню Президент України В. Зеленський, пише про його готовність провести вибори протягом наступних 60–90 днів за умови, що США та європейські партнери допоможуть гарантувати безпеку під час волевиявлення в умовах воєнного стану. Тему можливих виборів продовжує кореспондент американської «The Washington Post» Д. Л. Стерн, який нагадує про раніші твердження Президента України В. Зеленського щодо неможливості виборів у воєнний час. Однак 9 грудня, відповідаючи на запитання журналістів після візиту до Італії, він заявив, що за підтримки США та Європи голосування може бути проведене

протягом трьох місяців. Ці коментарі, зауважує автор статті, різко змінюють його давню позицію про неможливість голосування в умовах воєнного стану. Вони з'явилися через кілька годин після нової критики з боку президента США Д. Трампа. В. Зеленський, стверджує Д. Л. Стерн, таким чином відреагував на заклик американського лідера Д. Трампа провести вибори в Україні, заявивши, що він до цього готовий. У німецькій газеті «Frankfurter Allgemeine» акцентовано на тому, що Президент України В. Зеленський погоджується на проведення виборів під час війни, але лише за умови, що США та Європа гарантуватимуть безпеку країни, тобто захист від майбутньої російської агресії.

Роль і місце України у світовій політиці за структурою висвітлених у грудні 2025 року питань виглядає так: мирні пропозиції та переговорний процес – 29 %, реакція світових політиків, діячів та організацій на події в Україні – 22 %, вплив російського вторгнення в Україну на світову політику й економіку – 11 %, закордонне експертне середовище про війну в Україні – 4 %, результати опитувань, оціночний аналіз та рейтинги; засудження та розслідування злочинів рф – по 3 % (див. діаграму 8).

Найчастіше роль і місце України у світовій політиці упродовж аналізованого періоду висвітлювали: угорська газета «Nepszava» (11,5 %), британська «The Guardian» (10 %), американська «New York Post» (8,5 %), німецький журнал «Focus» (6,5 %), французька газета «Le Parisien» та канадська «The Toronto Sun» (по 6 %), угорська «Portfolio» (5,5 %), британська «The Independent» (5 %), американська «The Washington Post» та канадська «Le Journal de Montréal» (по 4,5 %) (див. діаграму 9).

Упродовж грудня 2025 року мирні пропозиції та переговорний процес залишалися головною темою обговорення іноземних медіа. Оглядач видання «Bloomberg Opinion» М. Чемпіон на шпальтах японської «The Japan Times» розповідає, що адміністрація Д. Трампа була зацікавлена не стільки в переговорах щодо мирної угоди для України, скільки в перезавантаженні відносин між США та країною-агресором за рахунок України та її європейських прихильників. Автор пише, що публікація 28-и пунктної пропозиції США та країни-окупантки просто зробила неможливим ігнорування цього. Однак, зазначає М. Чемпіон, тепер, коли європейські лідери, здається, нарешті визнають, що вони самі по собі, коли справа доходить до України, це ставить не менш глибоке питання: чи здатний Європейський Союз взагалі стати геополітичним гравцем, який може протистояти російській стороні, Китаю та своєму номінальному союзнику США? Автор зазначає, що чесна відповідь на це питання – «Ні». Завданням Європи наразі журналіст вважає визнати країну-терористку головною загрозою та об'єднатися навколо спільної стратегії боротьби з нею. Канадська «Toronto Sun» у редакційній статті повідомляє про різку критику адміністрації президента США Д. Трампа за запропонований мирний план щодо припинення російсько-української війни, враховуючи її щедрість щодо російської сторони. Водночас видання висвітлює позицію Президента України В. Зеленського, який заявив, що готовий рухатися вперед із мирним планом. Як зазначає старший науковий співробітник Інституту Макдональда-Лор'є М. Бонді, у Києва є небагато варіантів, окрім як спонукати

США втрутитися та припинити війну, незважаючи на образливі умови угоди та, здавалося б, доброзичливість Білого дому щодо країни-агресора. Автори пояснюють це тим, що Україна не перемагає, а Європа, Канада та інші ймовірні прихильники продовжують пропонувати більше порожніх обіцянок, ніж реальної допомоги. Репортерка іноземного відділу газети «The Washington Post» М. Ілюшина та керівниця брюссельського бюро видання Е. Френсіс пишуть, що Президент України В. Зеленський та його найближчі радники розпочали дипломатичну кампанію, відвідавши Париж, щоб заручитися підтримкою європейських лідерів, стурбованих тим, що угода, яка покладає значну частину довгострокової безпеки України на Європу, обговорюється без їхньої участі. Керуючий директор по Європі в консалтинговій компанії «Eurasia Group» М. Рахман в аналітичній записці зазначив, що переговори з Е. Макроном та іншими європейськими лідерами спрямовані на демонстрацію європейської підтримки позиції України. Він спрогнозував, що швидке припинення вогню залишається малоімовірним, незважаючи на переговори під керівництвом США, оскільки очікується, що дві сторони продовжать маневрувати для досягнення вигідних умов припинення вогню, які будуть неприйнятними для іншої сторони. Кореспондент іспанської «El Mundo» П. Пардо взяв інтерв'ю у редактора журналу «Foreign Policy» Р. Агравала. На питання, які варіанти залишаються у Європи з мирним планом Д. Трампа для України, він відповів, що питання полягає в тому, які дії може вжити Європа та скільки ресурсів вона може надати Україні. Редактор вважає це питанням внутрішньої політики кожної європейської країни, тому що кожна країна має дуже різне сприйняття національних загроз: для Іспанії загроза знаходиться на півдні, а для Фінляндії – на сході. Р. Агравал зазначив, що кожна європейська країна має власну оцінку того, що вона може зробити, і це зрештою визначить майбутнє війни й України. Латвійська газета «Diena» знайомить читачів із думкою директора Центру передового досвіду стратегічних комунікацій НАТО Я. Сартса щодо укладання миру між російською та українською сторонами. На його думку, країна-агресор все ще очікує від України капітуляції з можливістю, якщо буде необхідно, продовження нападу. Я. Сартс вважає, що російська сторона прагне до певного миру чи паузи, в якій Україна слабка та ослаблена, і вони можуть спробувати продовжувати здобувати вплив в Україні за допомогою інших інструментів. Колумніст канадського видання «Le Journal de Montreal» М. Дюмонт аналізує вчинки та прагнення російського диктатора. Він пише, що поки американські посланці чекали на можливість поговорити про мир, російський диктатор втомлював Європу войовничими погрозами та хвалився успіхами російської армії на українському полі бою. Автор вважає, що він нацьковує США на Європу, вдаючись до маніпуляцій, які, зважаючи на все, загіпнотизували американського президента. М. Дюмонт пропонує уявити, чого б досяг російський диктатор, якби угода про припинення війни в Україні дала йому все, чого він хотів: нові території, яких він вимагав, прощення воєнних злочинів і, як «вишеньку на торті, повернення Росії як авторитетного гравця на міжнародній арені».

Реакція світових політиків, діячів та організацій на події в Україні також була у центрі уваги іноземних інтернет-видань. Японська газета «The

Asahi Shimbun» інформує, що президент Франції Е. Макрон вирушає до Китаю з триденним державним візитом, присвяченим торгівлі та дипломатичним переговорам, оскільки він прагне залучити Пекін до тиску на країну-агресорку щодо припинення вогню в Україні. Висвітлюючи візит президента Франції Е. Макрона до Пекіна, під час якого він звернувся до лідера Китаю з проханням допомогти припинити війну в Україні, французька газета «Le Parisien» пише, що Е. Макрон очолює боротьбу проти мирного плану США, який зазнає критики через повторення в ньому вимог російської сторони. Наведено слова С. Цзіньпіна, який заявив Е. Макрону, що «Китай підтримує всі зусилля, спрямовані на мир, і сподівається, що всі сторони досягнуть справедливої, міцної та обов'язкової мирної угоди, прийнятної для всіх». Натомість канадський політолог і колумніст канадського тижневика «Le Journal de Montréal» Л. Тассе стверджує, що Е. Макрон під час розмови з С. Цзіньпіном безуспішно намагався послабити підтримку Китаєм російської сторони у війні України. Л. Тассе аналізує, чому Китай відмовляється допомагати Франції та іншим союзникам України проти російської сторони. На думку політолога, справа в тому, що Китай виграє від підтримки країни-агресора, купуючи російську нафту та газ за безпрецедентно низькими цінами. Французький фахівець з міжнародних відносин В. Ерве теж рефлексує на відносини між президентом Франції Е. Макроном та Президентом України В. Зеленським, які демонструють публічну близькість на тлі випробувань. Автор стверджує, що міцний і публічний прояв підтримки України з боку Е. Макрона приховує той факт, що європейські держави були відсунуті на другий план у врегулюванні українського питання, яке тепер вирішується переважно між Вашингтоном та кремлівською владою. Думку редакційної колегії під назвою «Європейське лицемірство щодо України» оприлюднила газета «The Washington Post». В публікації журналісти фактично звинувачують європейських союзників України у подвійних стандартах. На їхнє переконання, якщо війна розшириться, саме Європа першою опиниться під російським ударом. Це робить спроби європейських лідерів, пише газета, читати моралі США ще більш дивним. Редакційна колегія вважає, що це проблема всієї Європи, мовляв, лідери звично говорять про «непохитну підтримку та солідарність з Україною», а на практиці, зазначає видання, континент часто не здатний ані домовитися, ані діяти так, як цього потребує допомога сусіду.

Упродовж грудня 2025 року більшість повідомлень у закордонних інтернет-виданнях щодо української проблематики мала нейтральну тональність (79,62 %). Частка позитивних повідомлень склала 16,92 %, а негативних – 3,46 %, що істотно менше, ніж у листопаді (12,70 %) (див. діаграму 10).

Найчастіше закордонні медіа у нейтральному контексті висвітлювали сценарії розвитку подій в Україні, питання відшкодування шкоди Україні, завданої державою-агресором тощо. У досліджуваній період місце і роль України у світовій політиці представлені в 172 нейтральних статтях та повідомленнях. 20 статей і повідомлень вирізнялися позитивною тональністю, а 8 – негативною. Що стосується ситуації в Україні безпосередньо під час російського вторгнення, то нейтральна інформація представлена в 35 статтях і

повідомленнях. Позитивних статей і повідомлень про Україну – 24, а негативних – лише 1 (див. діаграму 11).

Упродовж грудня 2025 року переважно нейтральна тональність статей про Україну характерна для інтернет-видань США («The Washington Post», «New York Post»), Канади («Le Journal de Montréal», «The Toronto Sun»), Латвії («Neatkarīgā Rīta Avīze», «Diena»), Литви («Lietuvos rytas», «Verslo žinios») та ін.

Переважно нейтральна тональність статей і повідомлень стосується перспектив припинення війни в Україні й долі Європи в цілому. Канадський кореспондент «The Toronto Sun» Б. Ліллі, рефлексуючи на оновлену Стратегію національної безпеки США, найбільш дивним у цьому документі називає різку оцінку Європи, яка, згідно з документом, знаходиться на межі зникнення цивілізації. Він нагадує читачам, що населення Європейського Союзу становить понад 450 мільйонів осіб у порівнянні зі 146 мільйонами в країні-агресорі, а економіка ЄС майже вдесятеро більша за російську. Однак Б. Ліллі зазначає, що незважаючи на це, намагання ЄС виявилися марними у справі припинення війни в Україні й донедавна зосереджувалися на американській підтримці. Канадський політолог і колумніст тижневика «Le Journal de Montréal» Л. Тассе, аналізуючи міжнародну політику у 2025 році, вважає, що вона розвивалася відповідно до політики, яку проводить президент США Д. Трамп. На думку канадського політолога, малоімовірно, що війна в Україні закінчиться 2026 року, бо 76 % населення України відмовляються поступатися своєю територією країною-агресору. Зі свого боку, пише автор, російський диктатор попереджає, що війна продовжуватиметься доти, доки не буде задоволена його жага до завоювань. Латвійська журналістка і громадська діячка Е. Вейдемане на шпальтах газети «Neatkarīgā Rīta Avīze» публікує інтерв'ю з колишнім міністром оборони, директором аналітичного центру Північноєвропейського політичного центру А. Пабріксом. Під час розмови А. Пабрікс ділиться своєю думкою щодо військових планів країни-агресора і зазначає, що як і за часів СРСР, так і зараз вони пов'язані з війною проти Заходу та що росіяни розглядають війну в Україні як війну проти Заходу одночасно. Експерти вважає, що потрібно діяти зараз, бо неможливо зупинити російську агресію лише деклараціями та заявами про солідарність. Інша латвійська газета – «Diena» – коментує слова міністерки закордонних справ Латвії Б. Браже, яка наголосила, що Україні потрібен справедливий і тривалий мир. Вона зазначила, що цілі країни-агресора залишаються незмінними – розколоти єдність союзників по НАТО, зменшити підтримку України та підірвати авторитет США у світі, і агресор намагається зробити це також через так звані мирні переговори. Б. Браже підкреслила, що необхідно продовжувати послаблювати країну-агресора та її економіку. Водночас Литва пропонує практичні кроки щодо покарання держави-агресора. Так, литовська газета «Lietuvos rytas» повідомляє, що міністр закордонних справ К. Будріс підписав у Гаазі Конвенцію про створення Міжнародної компенсаційної комісії для України. Комісія буде відповідальна за оцінку шкоди, завданої російською агресією Україні, визначатиме розмір компенсації та забезпечення юридичної відповідальності за порушення міжнародного права. У заяві К. Будріса зазначено, що підписання Конвенції знаменує собою

фундаментальний та необхідний етап колективної правової відповіді на російську агресію.

У нейтральному контексті закордонні медіа висвітлюють ядерний тероризм держави-агресора. Репортер американської газети «New York Post» Д. Спектор інформує, що захисний екран Чорнобильської АЕС, побудований для утримання радіоактивних матеріалів від катастрофи 1986 року, більше не може виконувати свою основну функцію безпеки через пошкодження російським дроном. Генеральний директор МАГАТЕ Р. Гроссі у своїй заяві зазначив, що інспекційна місія «підтвердила, що захисна конструкція втратила свої основні функції безпеки, включаючи здатність утримувати радіоактивні матеріали, але також встановила, що не було пошкодження її несучих конструкцій». Кореспондентка іспанського видання «La Razón» К. Опорто також із посиланням на МАГАТЕ повідомляє, що захисний щит Чорнобильського ядерного реактора більше не може повноцінно виконувати свою функцію блокування радіації після того, як дрон врізався в конструкцію. Агентство ООН наполягає на необхідності «повного відновлення», щоб запобігти подальшому погіршенню стану та гарантувати довгострокову ядерну безпеку.

Позитивні повідомлення щодо українського питання упродовж грудня 2025 року з'являлися переважно в інтернет-виданнях Іспанії («La Razón», «El Mundo»), Канади («Le Journal de Montréal», «The Toronto Sun»), Німеччини («Frankfurter Allgemeine», «Focus»), Естонії («Postimees», «Eesti Päevaleht»).

Серед позитивних новин іноземні медіа передусім відзначають надання військової, технічної та іншої підтримки Україні. Репортер канадської «The Toronto Sun» Б. Пасіфіум пише про заяву міністра національної оборони Д. Макгінті та міністерки закордонних справ А. Ананд щодо додаткової допомоги Україні в розмірі 200 млн дол. Допомога складатиметься з критично важливої військової техніки, виробленої у США та закупленої за списком пріоритетних потреб НАТО для України (PURL). Автор нагадує, що це вже вдруге, коли Канада купує техніку для України за програмою PURL, що дозволяє забезпечувати Україну критично необхідними озброєннями через цілеспрямоване фінансування постачань американського виробництва. Цю саму програму підтримки України згадує й німецький тижневик «Focus», який цитує заяву міністра закордонних справ Німеччини Й. Вадефуля про виділення Україні 200 млн дол. через механізм PURL, ще 25 млн євро буде виділено до трастового фонду НАТО на такі цілі, як зимове спорядження та медикаменти. Згідно з даними іспанської газети «La Razón», Збройні сили Іспанії з листопада 2022 року підготували понад 8500 українських військовослужбовців у Іспанії, які пройшли понад 200 модулів за 33 різними спеціальностями, що викладаються в різних центрах по всій країні. Українські військовослужбовці отримали: від базової бойової підготовки до спеціальних курсів із безпосередньої повітряної підтримки, бойової інженерії, розмінування, міжнародного гуманітарного права, виробництва геопросторової інформації, гіпербаричної медицини та безпілотників. За словами начальника штабу місії ЄС в Іспанії підполковника Х. Х. Лопеса, іспанський внесок становить 10 % від загальної кількості

навченого українського особового складу, «що демонструє серйозність, з якою Іспанія ставиться до своїх міжнародних зобов'язань».

Закордонні оглядачі та експерти все частіше говорять про необхідність надання Україні заморожених російських активів та підтримки нашої держави фінансово. Литовська газета «Verslo žinios» цитує заступника міністра національної оборони К. Алекса, який під час засідання Європейської Ради у Брюсселі повідомив, що Литва планує отримати 6,375 млрд євро від програми Європейського фонду дій у сфері безпеки (SAFE) та подала до Європейської Комісії запит на 6,3 млрд євро для фінансування близько 50 оборонних проєктів. Після цього Європейська Комісія оцінить їх, щоб перші виплати могли бути здійснені вже у 2026 році. Литва також планує виділити частину коштів від програми на підтримку України. Передбачаються різні заходи – спільні закупівлі з Україною, придбання військової техніки в Україні або постачальників ЄС для потреб України. У публікації лауреата з економіки, професора Колумбійського університету Д. Стігліца для угорської «Portfolio» висвітлюється роль Європейського Союзу в мирному врегулюванні війни в Україні. Автор наголошує, що ЄС має скористатися найсильнішим кроком для підтримки України, надавши їй «репараційний кредит» за рахунок заморожених активів країни-агресора, незалежно від участі США. Д. Стігліц стверджує, що, попри заяви критиків, використання цих коштів, більша частина яких знаходиться у бельгійській фінансовій установі «Euroclear», не несе ризику та є морально правильним, оскільки країна-агресор своїми діями в Україні спричинила найтяжчу кризу безпеки в Європі з часів Другої світової війни, а її активи користуються захистом європейських інституцій. Підкреслюється, що фінансова підтримка вкрай необхідна Україні. Водночас журналіст Л. Кук на шпальтах британської «The Independent» повідомляє, що Європейський центробанк відмовився надавати гарантію щодо виплати Україні «репараційного кредиту» в 140 млрд євро. За даними газети, в ЄЦБ визнали, що пропозиція Єврокомісії виходить за межі його мандата. Міністр закордонних справ Бельгії М. Прево заявив, що його країна вважає «варіант репараційного кредиту найгіршим із усіх, оскільки він ризикований». Прем'єр країни Б. де Вевер наполягає на тому, щоб уряди ЄС надали Бельгії фінансові гарантії, що перевищують 140 млрд євро, які можна було б виплатити протягом кількох днів. Проте європейські країни відкинули як надмірну вимогу Бельгії надати їй «гарантії чека» для виділення Україні «репараційного кредиту» за рахунок заморожених активів країни-агресора. У редакційній статті естонської газети «Postimees» йдеться про те, що ЄС вирішив назавжди заморозити російські кошти, що зберігаються в європейській фінансовій системі. Вони не будуть повернуті країні-агресору, доки не закінчиться війна та не буде узгоджено компенсацію за воєнні збитки Україні. Редакція висловлює думку, що це рішення є правильним і необхідним, але треба рухатися далі, щоб ці активи могли бути негайно та повністю передані Україні, що допомогло б українцям купувати зброю, підтримувати функціонування економіки країни та таким чином протистояти продовженню жорстокої агресії з російського боку.

Негативна тональність інформаційних повідомлень про Україну прослідковувалася передусім в інтернет-виданнях Угорщини («Nepszava», «Portfolio»), Франції («Le Parisien»), Великої Британії («The Guardian»).

Критичні зауваження певною мірою пов'язані з дискусією про готовність України до вступу до Європейського Союзу. Редакційна колегія британської газети «The Guardian» зазначає, що європейські дипломати та посадовці різко розкритикували ідею вступу України в ЄС до 1 січня 2027 року, яка міститься у «мирному плані Д. Трампа». Один зі співрозмовників видання пояснив такий скептицизм тим, що «2027 рік – це завтра», тоді як процес вступу зазвичай триває роки та включає переговори і виконання численних критеріїв. За словами дипломатів, підхід США до цього питання свідчить про те, що американці ігнорують процедури та політичні реалії всередині Євросоюзу. Тему європейського майбутнього України продовжує угорська газета «Nepszava». Автор допису цитує міністра у справах Європейського Союзу Угорщини Я. Бока, який заявив, що Рада із загальних справ зосереджена на підготовці до саміту Європейської Ради, де ключовим пунктом порядку денного зустрічі буде ситуація в Україні, особливо питання фінансування країни, щодо якого досі немає згоди між державами-членами. За словами Я. Боки, уряд В. Орбана не погоджувався з ухваленням висновків щодо розширення, оскільки, на думку кабінету, вони упереджені: з одного боку, малюють надто позитивну картину України, а з іншого – необґрунтовано критикують Західні Балкани та Грузію. В іншій статті «Nepszava» коментує інтерв'ю глави канцелярії прем'єр-міністра Угорщини Г. Гуляша, в якому він зазначив, що «навіть на думку Єврокомісії Україна не виконала умови переговорів про вступ до ЄС і що наразі немає цифр щодо того, що означатиме вступ України до Євросоюзу». Тому, твердить Г. Гуляш, Угорщина не може сприяти прийняттю рішення про переговори щодо вступу України до ЄС. «Nepszava» також публікує дані опитування громадської думки компанією «Median», проведеного на початку листопада 2025 року, щодо сприйняття України серед угорців. Зокрема, результати свідчать про погіршення сприйняття угорцями України, тоді як ставлення їх до росіян покращилося. Видання пише, що урядова пропаганда досягла своєї мети: майже через три роки після початку війни в Україні угорське суспільство тепер розглядає країну-сусіда як більшу загрозу, ніж російського агресора, хоча до цього ситуація була прямо протилежна.

Іноземні оглядачі продовжують висловлювати критичні зауваження щодо стану боротьби з корупцією та злочинністю в Україні. Журналістка французької газети «Le Parisien» А. Хаммаді зазначає, що в той час як ЄС щойно надав Україні кредит у розмірі 90 млрд євро, влада України подвоює зусилля щодо боротьби з корупцією та злочинними мережами. Вона пише, що хоча переважна більшість обладнання, доставленого до Києва, дійсно сприяє військовим зусиллям, частина його зникає до прибуття в пункти призначення. Авторка статті посилається на дані звіту швейцарської неурядової організації «Global Initiative Against Transnational Organized Crime» (GI-TOC) від червня 2024 року, згідно з яким із лютого 2022 року було втрачено або вкрадено майже 600 000 одиниць зброї. Журналістка газети вважає, що зброя не обов'язково

потрапляє на чорний ринок, але труднощі з її відстеженням викликає занепокоєння, особливо зараз, коли ЄС щойно надав Україні безвідсоткову позику.

Отже, іноземні оглядачі та експерти продовжують аналізувати пункти плану мирних ініціатив президента США Д. Трампа і перспективи припинення російсько-української війни. У європейських виданнях переважно висловлюється скепсис щодо розуміння адміністрацією Д. Трампа справжніх причин війни і готовності путіна до її припинення. Також акцентується на поступовому усуненні США від допомоги Україні, натомість готовності надавати зброю нашій державі лише за умови купівлі її європейськими державами. Як і раніше, іноземні медіа високо оцінюють здатність України чинити опір російському агресору та ефективність спеціальних операцій, які проводяться Силами оборони України, у тому числі на території росії. Позитивні повідомлення головним чином стосуються готовності багатьох держав надавати військову, технічну та фінансову допомогу Україні й підтримувати її дипломатично для забезпечення справедливого миру. Негативні повідомлення у грудні переважно були викликані дискусією щодо готовності України до вступу до ЄС та її відповідності критеріям вступу. Також уже традиційно критичні статті пов'язані з повідомленнями про справи, пов'язані з корупцією та організованою злочинністю в нашій державі.